

Uitvoerder B&U

Hoofduitvoerder B&U

7021

REFERENTIE
Uitvoerder B&U 7021

BETREFT
Beroepsbeschrijving

PAGINA
1 van 5

1. Algemeen

Het werk van een uitvoerder B&U (burger- en utiliteitsbouw) heeft zich de laatste jaren ontwikkeld vanuit de functie van meewerkend voorman tot een complexe functie waarbij het accent is komen te liggen op leiding geven, logistiek management en technische begeleiding. Het werk verschilt sterk van een uitvoerder GWW (Grond-, Weg- en Waterbouw). Het verschil in taak, gezondheid en welbevinden tussen beide uitvoerders wordt bevestigd door het onderzoek 'Taak, gezondheid en welbevinden van uitvoerders in het bouwbedrijf' dat in 1984 door NIPG/TNO is uitgevoerd. De werkzaamheden van de uitvoerder GWW worden dan ook apart beschreven.

2. Werkzaamheden

De taken van een uitvoerder hebben betrekking op de dagelijkse projectleiding. Dit is onder te verdelen in personeelstoezicht, bouwplaatstoezicht, bouwplaatsadministratie, maatvoering, materieel- en materiaalplanning en materieelbeheer. De uitvoerder regelt, met behulp van informatie uit het bestek, de tijdige inzet van mensen, materialen en materieel. Als neventaak werkt de uitvoerder daar waar nodig is mee op de bouwplaats. Als op het bouwwerk veel personeel en verschillende aannemers en onderaannemers aanwezig zijn dan zal de uitvoerder veel tijd besteden aan het afstemmen van de werkzaamheden op de bouwplaats.

3. Werkomstandigheden

De werkomstandigheden zijn sterk afhankelijk van de grootte en soort bedrijf (woningbouw- of utiliteitsbouwsector) waarvoor de uitvoerder werkt en de grootte en complexiteit van het bouw- werk, de leeftijd en opleiding van de uitvoeder. Een uitvoerder van een groot woningbouwproject zal veel met projectcoördinatie en -planning bezig zijn en minder met maatvoering en meewerken op de bouwplaats, hetgeen een uitvoerder van een klein bouwproject veelal wel doet.

3.1 Fysieke belasting

Het uitvoerderswerk is veelal wisselend en niet plaatsgebonden. Het werk wordt afwisselend staand, lopend en zittend uitgevoerd. Wel kan het voorkomen dat langdurig in eenzelfde houding wordt gewerkt. Tijdens het administratieve werkzaamheden zit de uitvoerder langdurig zittend te werken. Een uitvoerder loopt veel over een bouwplaats om de kwaliteit van het werk, voortgang van het project en werkzaamheden op elkaar te laten afstemmen. Regelmatig zal de

uitvoerder een trap of ladder moeten nemen. Een meewerkend uitvoerder ondervindt de fysieke belasting zoals die geldt voor de betreffende beroepsgroep.

3.2 Werkstress

Het werk van de uitvoerder is vooral geestelijk belastend van aard. Uitvoerders kennen regelmatig problemen op het gebied van taakuitoefening, leiding en organisatie. Er wordt regelmatig overgewerkt en er is sprake van tijdsdruk. Uit onderzoek blijkt dat tweederde van de uitvoerders het werk geestelijk erg inspannend vindt. Uitvoerders worden in hun werk vaak geconfronteerd met onverwachte situaties, ergeren zich vaak aan anderen en vinden relatief vaak dat anderen hun werk niet goed doen. Het werk heeft een negatieve invloed op het privéleven.

3.3 Geluid

Voor uitvoerders is de lawaaibelasting sterk afhankelijk van de werkzaamheden op de bouwplaats. Over het algemeen zal het gemiddelde geluidsniveau niet boven de 80 dB(A) uitkomen. In specifieke gevallen, zoals het heien, zagen met cirkelzaag, jekkeren met breekhamer, et cetera zal het geluidsniveau meer dan 80 dB(A) bedragen. Het dragen van gehoorbescherming is dan ook noodzakelijk.

3.4 Trillingen

Een uitvoerder van kleine bouwwerken zal zo nu en dan blootstaan aan hand-arm trillingen. Het werken met een spijker- en nietapparaat (9 ± 6 m/s²), boor-, schuur of slijpmachine ($6,4\pm 4$ m/s²) geeft hand-armtrillingen. Bij een dergelijke trillingsintensiteit kan in het algemeen ca. 0,5 tot 1 uur per dag worden gewerkt zonder dat daardoor gezondheidsklachten ontstaan. Hand-arm-trillingen kunnen leiden tot gezondheidseffecten zoals "dode vingers" en gewrichtsaandoeningen.

3.5 Klimaat

De klimatologische omstandigheden waaronder de uitvoerder werkt kunnen zeer verschillend zijn. Koude, warmte en tocht kunnen een extra risico vormen voor de gezondheid. De uitvoerder werkt afwisselend in de uitvoerderskeet en buiten op de bouwplaats en heeft daardoor vaak te maken met temperatuurswisselingen.

3.6 Toxische of hinderlijke stoffen

De uitvoerder kan tijdens het uitoefenen van toezicht en tijdens meewerken worden blootgesteld aan toxische of hinderlijke stoffen. De soort stoffen en de hoogte van blootstelling is afhankelijk van de aard van de werkzaamheden, het bouwbedrijf, het bouwobject, e.d. Voor een toelichting op stoffen en risico's wordt verwezen naar de betreffende beroepsgroep elders in dit handboek.

3.7 Verlichting

Het administratieve en coördinerende werk vindt voornamelijk in de uitvoerderskeet plaats. De verlichting is daar in het algemeen geen probleem. Het meewerken vindt in de buitenlucht plaats; men is dus afhankelijk van de weersomstandigheden voor de verlichting. Bij werken in de schemering zal moeten worden bijgelicht.

3.8 Hygiëne

Op werken waar een uitvoerder aanwezig is, zijn de schaft- en sanitaire gelegenheden meestal wel aanwezig. Op grote bouwwerken heeft de uitvoerder veelal een aparte kantooruimte met sanitaire voorzieningen.

3.9 Veiligheid

Tijdens het lopen over een bouwplaats en door het bouwwerk bestaat het risico getroffen te worden door vallende voorwerpen, het vallen in openingen of van hoogte en het struikelen over bouwmaterialen. Ook het werken met

elektrisch of pneumatisch aangedreven apparatuur zoals cirkelzaag, afkortzaag en slijptol kan leiden tot ongevallen, met name indien geen gebruik wordt gemaakt van de voorgeschreven beveiligingen of indien niet volgens de voorschriften wordt gewerkt. Er mag echter worden verwacht dat de uitvoerder het goede voorbeeld zal geven.

3.10 Persoonlijke beschermingsmiddelen

De voorbeeldfunctie van de uitvoerder bij gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen is van groot belang. Daarnaast heeft hij toezicht op het dragen van de persoonlijke beschermingsmiddelen. Indien op hoogte wordt gewerkt of als er een kraan in de buurt is, zal altijd een helm gedragen moeten worden. De uitvoerder zal met een bord 'helmplicht' dit ook voor de gehele bouwplaats kunnen verplichten. Ook zal de uitvoerder altijd veiligheidsschoenen moeten dragen, aangezien er veel over de bouwplaats wordt gelopen, waarbij de kans op het trappen in een spijker altijd aanwezig is. Afhankelijk van de werkzaamheden zal de uitvoerder handschoenen (toxische of hinderlijke stoffen), gehoor- en adembescherming (toxische of hinderlijke stoffen) moeten dragen. Beschermende kleding dient te allen tijde gedragen te worden, maar moet goed ventilerend zijn. Bij warm weer dient ten minste 1 laag kleding te worden gedragen: als bescherming tegen verbranding en tegen te sterke afkoeling door transpiratie en tocht. Bij regenachtig en kil weer wordt katoenen kleding met polyurethaan-coating aangeraden, voor winters weer een katoenen winterpak (dit is niet geschikt bij nat weer).

3.11 Beroepsgebonden aandoeningen

De uitvoerders hebben in vergelijking met de totale bouwpopulatie weinig gezondheidsklachten. Uitvoerders vinden het werk geestelijk inspannend en ervaren veel werkdruk. Uit een longitudinaal onderzoek kwam naar voren dat knelpunten in de werksituatie bijdragen tot het ontstaan van overbelastingsklachten. Voor meewerkende uitvoerders kunnen de beroepsgebonden aandoeningen van toepassing zijn die gelden voor de betreffende beroepsgroep.

3.12 Maatregelen en oplossingen

Door in het bedrijf regelmatig werkoverleg te organiseren, waarbij ook problemen in de niet-technische sfeer bespreekbaar worden gesteld, kan het bedrijf een belangrijke bijdrage leveren aan het voorkomen van een te hoge geestelijke belasting bij de uitvoerders. Het is daarbij wel zaak dat het initiatief van boven (directie, projectleiders) komt. De uitvoerder B&U zelf zal deze problemen in het algemeen niet vlug aankaarten. Periodiek uitvoerdersoverleg kan een bijdrage leveren aan het oplossen van individuele en organisatorische werkstressproblemen in het bedrijf.

Omdat de uitvoerder B&U met veel verschillende mensen in contact komt zal hij bepaalde sociale vaardigheden moeten hebben. Specifieke scholing op het gebied van bijvoorbeeld vergader- en gesprekstechnieken en conflicthantering, kan de uitvoerder hierbij helpen. Om meer inzicht te krijgen in de oorzaken en gevolgen van te hoge werkdruk geeft Arbouw de cursus 'Omgaan met werkdruk'. In deze cursus wordt het herkennen van stress en het voorkomen ervan geleerd. Om efficiënter met de beschikbare werktijd om te kunnen gaan is het volgen van een cursus 'Time-management' voor een uitvoerder B&U aan te raden. Als efficiënter met de kostbare tijd wordt omgegaan zal de werkdruk ook afnemen.

Uitvoerders moeten voldoende kennis, opleiding en begeleiding hebben om projecten uit te kunnen voeren. Bij de selectie van uitvoerders moet dit een aandachtspunt zijn. Bij de werkverdeling zal de bedrijfsleiding erop toe moeten zien dat ervaring opgebouwd moet worden en dat overbelasting wordt vermeden. Een uitvoerder heeft een voorbeeldfunctie ten aanzien van de andere werknemers op het werk. Dit geldt voor het in acht nemen van veiligheidsvoorschriften, het gebruik van beveiligingen en persoonlijke beschermingsmiddelen. Afhankelijk van de

aard van de werkzaamheden kunnen diverse maatregelen mogelijk zijn die tot een beperking van het gezondheids- of veiligheidsrisico kunnen leiden.

Werkplezier leidinggevende in bouw neemt af

Ruim een kwart van de uitvoerders en hoofduitvoerders verwacht de komende vijf jaar met minder plezier naar het werk te zullen gaan. Bedrijfsleiders en projectleiders zien weinig veranderingen op dit punt. Dat blijkt uit het rapport 'Het leidinggevend personeel in de bouw' van het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid (EIB). Het EIB baseert zijn bevindingen op een schriftelijke enquête onder ruim negenhonderd leidinggevendenden binnen de aannemerij, te weten bedrijfsleiders, projectleiders, hoofduitvoerders en uitvoerders. De respondenten werken in meerderheid voor grote bedrijven en in de GWW-sector. De oorzaak van het afnemende werkplezier zijn veranderingen binnen het werkproces. Leidinggevendenden zullen zich steeds meer moeten gaan bezighouden met de organisatie van de bouw.

Het EIB meldt dat bedrijfs- en projectleiders nu al geregeld worden ingezet bij planvoorbereiding en inrichting van het productieproces. Die tendens zal in de toekomst sterker worden. "Voor de hoofduitvoerders en uitvoerders geldt dat zij zich hoofdzakelijk richten op de dagelijkse leiding", aldus het EIB-rapport. "De organisatorische kant is voor hen minder belangrijk en zal in de toekomst volgens henzelf slechts in beperkte mate een belangrijker onderdeel van het werk worden." Het merendeel van de geënquêteerden verwacht niettemin dat de werkzaamheden zullen veranderen. Bedrijfsleiders gaan ervan uit dat ze vooral meer taken op zich moeten nemen op het gebied van onder meer projectcoördinatie, projectacquisitie, personeelstoezicht en het geven van advies tijdens de planvoorbereiding. Op de vraag of werkstress zal toenemen, wordt verdeeld gereageerd. Bedrijfs- en projectleiders verwachten in meerderheid dat dit niet het geval is. Het grootste deel van de hoofduitvoerders en uitvoerders daarentegen verwacht dat werkstress zal groeien. "Op dit moment ervaren de leidinggevendenden al aanzienlijke spanningen tijdens het werk", aldus een toelichting van het EIB. "Iets minder dan de helft van hen geeft aan meestal in hoog tempo te moeten werken." Dit geldt met name voor bedrijfsleiders en hoofduitvoerders. "Uitvoerders ervaren het werktempo iets minder negatief." Hoofduitvoerders en uitvoerders verwachten ook dat meer eisen worden gesteld aan hun opleiding, terwijl de bedrijfs- en projectleiders in meerderheid ervan uitgaan dat dit niet het geval zal zijn.

Over het algemeen denken de ondervraagden niet dat het maatschappelijk aanzien van hun beroep zal veranderen. Wel verwachten de bedrijfsleiders dat ze minder op de bouwplaats aanwezig zullen zijn. Hoofduitvoerders en uitvoerders gaan ervan uit dat wat hen zelf betreft op dit punt weinig zal veranderen.

Uitvoerder, hoofdvoerder B&U	Belastingsgrafiek			
	4	3	2	1
Staan	1	X		
Lopen	2	X		
Traplopen / op ladders klimmen	3	X		
Zitten	4	X		
Werken in gebogen houding	5	X		
Knielen / kruipen / hurken	6	X		
Klimmen / klauteren	7	X		
Tillen	8	X		
Werken met voetschakelaar / pedalen	9	X		
Armbelasting	10	X		
Lichamelijke belasting	11	X		
Lawaai	21		X	
Trillingen: lichaam	22	X		
Trillingen: handen / armen	23	X		
Belasting ademhalingswegen	24	X		
Belasting huid	25			X
Natte werkomgeving / werkproces	31	X		
Buitenklimaat	32		X	
Werken op hoogte	41		X	
Werken met sterkstroom/hoogspanning	42	X		
Werken met ovens / ketels / branders	43	X		
Werken met draaiende machines	44	X		
Werken bij verkeer	45	X		
Piekbelasting	51		X	
Overwerk / werken in tarief	52			X
Visus	61		X	
Kleuren zien	62	X		